

Landschapskrant SCHELDE - DURME

Regionaal Landschap Schelde-Durme
Jaargang 1 nr 1 - Oktober 2006

In 1934 werd een deel van de Durme tussen Waasmunster en Hamme rechtgetrokken. Dit gaf het ontstaan aan de 'Oude Durme': een stilstaande waterplas die door zijn scherpe kronkels fel contrasteert met de rechtgetrokken Durme. De Oude Durme en zijn omgeving zijn een trekpleister voor wie van bijzondere natuur houdt. Voor veel hengelaars is dit een geliefkoosd plekje. Fietzers en wandelaars genieten van dit gebied van op het pad op de zuidelijke dijk.

© DVB

© MD

© DVB

© DVB

© LG

Regionaal landschap,

13 in een dozijn!

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme is een initiatief van de Provincie Oost-Vlaanderen en de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

Colofon

Deze Landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Schelde-Durme, Gouvernmentstraat 22-24, 9000 Gent tel 09 267 84 28 e-mail: joachim.calcoen@oost-vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever: Joachim Calcoen
Redactie: Regionaal Landschap Schelde-Durme
Copywriting: Katelijne Norga/Pantarein
Grafische vormgeving: Danni Elskens/Koloriet
Foto's: Yves Adams/Vilda (YA), Misjel Decler (MD), Ludo Goossens (LG), Toerisme Oost-Vlaanderen (TOV), Didier Van Brussel (DVB), André Verstraeten (AV)
Tekeningen: Steven Clays
Druk: Drukkerij Moderna
Oplage: 87.000 exemplaren

Gedrukt op gerecycleerd papier, chloorvrij gebleekt

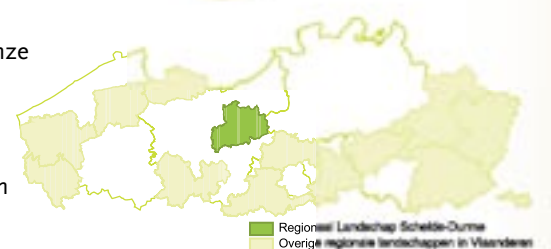
Wie de grote wegen verlaat en zovend op de fiets of langs het water wandelend onze streek verkent, kan haast niet missen. De rivieren met hun schorren, slikken en rietkragen, de dijken tussen water en polderland, de bloemrijke hooilanden, de knotwilgen en de populierenbossen aan het water, de weidse vergezichten, de talloze fietsers en wandelaars op de jaagpaden: dit is de streek van Schelde en Durme.

Een unieke streek met een landschap gebeeldhouwd door het water, een rijk cultuurhistorisch verleden en waardevolle natuur. Kortom, een streek met een eigen gezicht. Onze streek past dan ook perfect binnen de omschrijving van een regionaal landschap!

Wat is zo'n regionaal landschap nu precies? Een regionaal landschap is een streek met een eigen identiteit: mooie landschappen, bijzondere natuur en een eigen cultuurgeschiedenis. Maar een regionaal landschap is ook een samenwerkingsverband dat zich inzet om het karakter van de streek te beschermen en verder te ontwikkelen.

'Schelde-Durme' is het derde regionaal landschap in onze provincie en het dertiende in heel Vlaanderen. Het is een initiatief van de provincie Oost-Vlaanderen en de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele. Ook de natuur- en milieuverenigingen, de landbouw-, de jacht-, de toeristische - en de recreatieve sector werken mee binnen het regionaal landschap. Deze partners zetten alles op alles om de regio van Schelde en Durme op een duurzame manier te ontwikkelen. Samen, want in een regionaal landschap draait alles rond overleg en partnerschappen. Pas dan hebben onze projecten immers kans op slagen!

Als inwoner van onze bijzondere streek sta jij natuurlijk op de eerste rij. Wij nemen ons dan ook voor je op de hoogte te houden van wat er beweegt in ons regionaal landschap. Want ook al zijn we nog maar net van start gegaan, er staan al heel wat projecten op stapel. Tweemaal per jaar mag je van ons een Landschapskrant verwachten, met wetenswaardigheden uit de regio en nieuws over de activiteiten die hier doorgaan. Je hoort nog van ons!

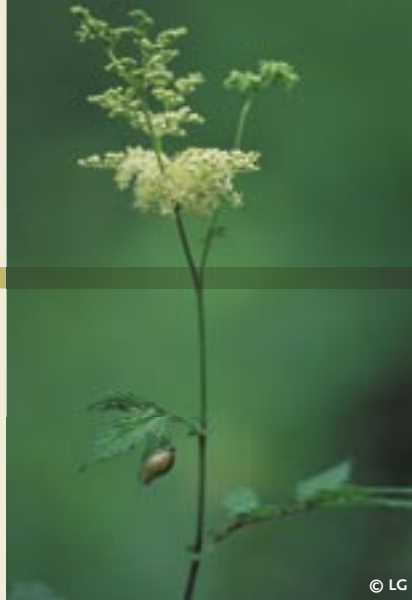

De streek van Schelde en Durme

Legende

- riviervlakte
- karakteristieke landschappen buiten de vallei
- bossen
- provinciale wandelroutes
- provinciale fietsroutes
- fietsassen
- veren
- hengelzones

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme bestrijkt een oppervlakte van ongeveer 36.000 ha langs de Zeeschelde en de Durme. Het strekt zich uit over de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

DE VERLOKKINGEN VAN HET WATER

De Schelde en haar zijrivieren speelden een cruciale rol bij het ontstaan van deze streek. Tot vóór de mens zijn stempel drukte, trokken deze rivieren een grillig patroon van ondiepe, traag stromende en sterk meanderende kreken in het landschap. Variatie was hier troef, want de kreken verlegden zich om de haverklap, nu eens in een brede, dan weer in een smalle riviervlakte. Zich vestigen in deze overstroombare vlakte was eeuwenlang een riskante onderneming. De rivier zette hier echter vruchtbare grond af, en dus vestigde de mens zich maar al te graag in dit gebied.

Om de riviervlakte bewoonbaar te maken, bonden de eerste oeverbewoners in de negende en tiende eeuw de strijd aan met het water. Zij wierpen dijken op, die doorheen de jaren werden verhoogd, versterkt en hersteld. De invloed van de mens op het ongegrepte rivierlandschap was begonnen. Het water dat vroeger langzaam zijn weg vond in een netwerk van kreken, werd in een steeds nauwer rivierbed gedwongen. De waterstanden en stroomsnelheden namen hand over hand toe en de getijden waren steeds verder landinwaarts voelbaar. Duizend jaren van bedijking en intensieve strijd tegen overstromingen resulteerden in de Schelde zoals we ze nu kennen: een smalle maar diepe, snel stromende rivier met sterke tijverschillen.

SLIKKEN, SCHORREN EN MEERSEN: SCHELDENATUUR PUR SANG

Van de oorspronkelijke Scheldeloop mag dan vandaag niet veel meer over zijn, de natuur bleef hier zijn mannetje staan. De dijken dwingen het getij om ver landinwaarts binnen te dringen, waardoor zoetwaterslikken en schorren ontstaan die uniek zijn voor Europa. De dagelijks overstromende slikken zijn bijna onbegroeid, maar vormen voor heel wat dieren een gedekte tafel. Vogels zoals bergeend en diverse steltlopers scharen hier hun kostje bijeen. In tegenstelling tot de kale slikken, zijn de schorren weelderig begroeid met wilgenstruwelen en rietlanden. In het voorjaar worden ze opgefleurd door prachtig geel bloeiende spindotterbloemen en bieden ze broedgelegenheid aan kenmerkende vogelsoorten zoals blauwborst, bosrietzanger en koekoek. Ook de karakteristieke meersengebieden, doorsneden met afwateringsgrachten, zijn een voorbeeld van riviergebonden natuur- en landschapswaarden. De uitgestrekte hooilanden in deze meersengebieden vormen in mei en juni een prachtig kleurenpalet: het lichtroze van echte koekoeksbloem, het geel van grote ratelaar en scherpe boterbloem en het rood van veldzuring. Bovendien zijn deze waterrijke meersen een uitzonderlijk broedgebied voor weidevogels zoals grutto, slobend en Kievit.

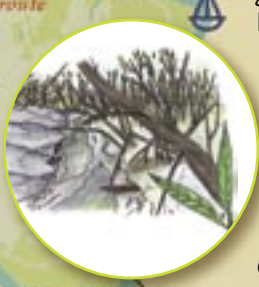
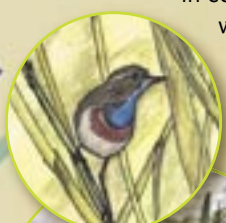
EEN RIJKE GESCHIEDENIS

Buiten de riviervalleien stelde het overstromingsgevaar zich niet. De landbouw die zich hier ontwikkelde, resulteerde in een karakteristiek agrarisch landschap afgeboord met knotbomenrijen en sloten en doorspekt met poelen. In de regio van Schelde en Durme vinden we vandaag nog heel wat sporen van dit oude agrarische landschap terug. Luisterrijke kerken en charmante kapellen, stoere kastelen en typische stads- en dorpsgezichten getuigen hier van een rijke geschiedenis van wonen, werken en leven.

MET ALLE ZINTUIGEN

Al deze troeven zijn een kolfje naar de hand van fietsers, wandelaars en andere recreanten. Vooral het water is een trekpleister van formaat. Je kan hier genieten van een fietstocht op de dijken van Schelde en Durme en met één van de talrijke veerbootjes de machtige Schelde oversteken. Of misschien verken je liever de streek van op het water. In dat geval kies je voor een boottocht tussen Lokeren en Puyenbrouck, of een dagje kanoën of kajakken op het nagelnieuwe traject op Moervaart en Zuidlede. Voor hengelaars zijn de afgesneden meanders van Durme en Schelde, het Donkmeer en de oevers van de Moervaart, de Zuidlede en de Durme *the place to be*.

Ook los van het water is er een ruim vrijetijdsaanbod. De provinciale toeristische diensten Scheldeland en Waasland stippelden in de streek maar liefst zes wandeltochten en twaalf fietsroutes uit. Al wandelend of fietsend kan je de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische rijkdom van de regio van Schelde en Durme met al je zintuigen waarnemen. In de bezoekerscentra Bastion VIII, Donkmeer en Molsbroek vind je alle nodige informatie om jouw ontdekkingstocht in de regio te documenteren.

Kalender

OMSCHRIJVING ACTIVITEIT	WANNEER?	WAAR?	ORGANISATIE	INFO	MEEBRENGEN, DIVERSE
Natuurwandeling in het Molsbroek	1/10 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20	Stevig schoeisel, verrekijker
Herfst- en paddenstoelenwandeling in de Heidebossen van Waasmunster	1/10 om 14 u	Roosenbergabdij, Oudeheerweg-Heide 3 te Waasmunster	vzw Durme	Clem Ruelens 052 46 02 56	Laarzen, verrekijker
Week van het Bos onder het motto: "Doorblader het bos"					
Herbariatentoonstelling	2 t.e.m 28/10, opening op 2/10 om 20 u	Gemeentelijke openbare bibliotheek, Markt 27 te Wetteren	Gemeente Wetteren, Dienst Leefmilieu	Agnes Bellemans 09 369 34 15	
Herfstwandeling in het natuurgebied Kalendijk	8/10 om 14 u	Olympos zwembad, Leopold II-Laan 18 A te Dendermonde	Agentschap voor Natuur en Bos	Gustaaf Van Gucht 052 33 44 56	
Herfstwandeling in de Oude Schelde te Appels	8/10 om 14 u	Scheldeveer van Appels-Dendermonde	Agentschap voor Natuur en Bos	Gustaaf Van Gucht 052 33 44 56	
Herfstwandeling in het Domeinbos Driegoten	8/10 om 14 u	Scheldeveer van Hamme-Driegoten	Agentschap voor Natuur en Bos	Gustaaf Van Gucht 052 33 44 56	
Paddenstoelenwandeling in Den Bunt te Hamme	14/10 om 14 u	Café Den Bunt, Bunt 31 te Hamme	Natuurpunt 's Heerenbosch en vzw Durme	Frans Van Havermaet 052 47 18 93	Laarzen
Seizoenswandeling langs het Donkmeer	15/10 om 14 u	Houten chalet bij ingang Nieuwdonk, Dendermondsesteenweg 13A te Overmere (Berlare)	vzw Durme en CVN	Franki D'Haese 0496 57 26 23	Laarzen, verrekijker
Herfstwandeling in het kasteelpark De Bueren	15/10 om 14.30 u	Antiekwinkel aan spoorweg-viaduct, Brusselsesteenweg 6 te Wetteren	Gemeente Wetteren, Dienst Leefmilieu	Agnes Bellemans 09 369 34 15	Laarzen
Vogelobservatie omgeving Kalkense Meersen en Overmere	15/10 van 13.30 tot 17 u	Markt van Wetteren	Natuurpunt Scheldeland	Michaël Crapoen 0479 39 60 78	Laarzen, verrekijker, eventueel vogelgids
Ontbijt met waarneming vogeltrek	15/10 van 9 tot 12 u	Segherstoren, Oeverstraat te Baasrode (Dendermonde)	Natuurpunt 's Heerenbosch	Jozef Dierickx 052 35 93 36	Vooraf inschrijven door storting van € 5 (-12 jaar: € 3) per persoon op rekening 001-2567282-59
Vogelwandeling in het Aubroek te Berlare	22/10 van 8 tot 10 u	Taverne de Waterhoek, Waterhoek 29 te Berlare	Natuurpunt Dendermonding en vzw Durme	Stefaan Thibau 052 42 69 72	Verrekijker
Themawandeling rond primitieve planten in het natuurreservaat Molsbroek	22/10 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme	Peter Claus 09 348 30 20	Stevig schoeisel, loep
Voordracht over dendrochronologie: "De kalenders van het hout"	24/10 om 20 u	CC De Poort, Molenstraat 2b te Wetteren	Gemeente Wetteren, Dienst Leefmilieu	Agnes Bellemans 09 369 34 15	
Wandeling in de Daknamse Meersen	5/11 van 14.30 tot 17 u	Kerk van Daknam te Lokeren	Natuurpunt Zuid-Waasland	André Van Peteghem 09 346 64 68	Laarzen, verrekijker Honden niet toegelaten
Vogelobservatie omgeving Kalkense Meersen en Overmere	15/10 van 13.30 tot 17 u	Markt van Wetteren	Natuurpunt Scheldeland	Michaël Crapoen 0479 39 60 78	Laarzen, verrekijker, eventueel vogelgids
Natuurwandeling rond het Lippensbroek	4/11 om 14.30 u	Scheldeveer van Hamme-Driegoten	Natuurpunt 's Heerenbosch en vzw Durme	Frans Van Havermaet 052 47 18 93	
Natuurwandeling in het Molsbroek	5/11 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20	Stevig schoeisel, verrekijker
Vogelobservatie omgeving Kalkense Meersen en Overmere	12/11 van 8.30 tot 12 u	Markt van Wetteren	Natuurpunt Scheldeland	Michaël Crapoen 0479 39 60 78	Laarzen, verrekijker, eventueel vogelgids
Dag van de Natuur					
Beheerswerken in de Daknamse Meersen	18/11 om 9 u	Kerk van Daknam, Lokeren	Natuurpunt Zuid-Waasland	Staf Lerno 03 772 43 06	Werkhandschoenen, stevige werkschoenen
Beheerswerken in de Heidemeersen	18/11 van 9 tot 16 u	Taverne 't Oud Brughuys, Brugstraat 55 te Berlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	Werkhandschoenen en laarzen. Voor wie de volledige dag blijft wordt 's middags lunch voorzien.
Beheerswerken in de Kalkense Meersen	18/11 om 9 of 13.30 u	Infobord Natuurpunt aan de Aard in Schellebelle (Wichelen)	Natuurpunt Scheldeland	Kristin Van de Velde 052 47 81 71 Rudi Clinckspoor 09 369 14 13	Werkhandschoenen, kapmes, zaag. Voor wie de volledige dag blijft wordt 's middags lunch voorzien.
Jan Praet wandeling door Berlarebroek	18/11 om 19 u	Kruispunt Donklaan/Brielstraat te Berlare, tegenover restaurant Elvira	vzw Durme	Patrick De Brauer 052 44 88 38	Laarzen
Natuurwandeling in het Molsbroek	3/12 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20	Stevig schoeisel, verrekijker
Diavoorstelling "Langs de boorden van de Schelde" met natuurfotograaf Ludo Goossens	15/12 om 20 u	Bezoekerscentrum Donkmeer, Donklaan te Berlare (t.h.v. A. Nelepad)	vzw Durme	Jan Maertens 052 45 31 41	Toegang: 2,50 € voor niet-leden vzw Durme of VVV Donkmeer
Avondwandeling Thema: uilen	9/02 om 19 u	Taverne 't Oud Brughuys, Brugstraat 55 te Berlare	Natuurpunt Dendermonding	Dirk De Mesel 052 42 67 28	Vooraf telefonisch inschrijven
Watervogels op en langs de Schelde	4/02 om 9 u	Kerk van Moerzeke (Sint-Martinuskerk)	Natuurpunt 's Heerenbosch	Frans Van Havermaet 052 47 18 93	Verrekijker
Voorjaarswandeling in de Heimeersen Thema: weidevogels	1/04 van 9 tot 12 u	Waterzuiveringsstation, Sluis 64 te Berlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	Laarzen
Natuurwandeling in het Molsbroek	7/01 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20	Stevig schoeisel, verrekijker
Natuurwandeling in het Molsbroek	4/02 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20	Stevig schoeisel, verrekijker
Nacht van de Duisternis: sterrenkijken in het Molsbroek	3/03 om 19 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme	Peter Claus 09 348 30 20	Toegang: 2,50 € voor niet-leden vzw Durme
Natuurwandeling in het Molsbroek	4/03 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te Lokeren	vzw Durme en CVN	Peter Claus 09 348 30 20	Stevig schoeisel, verrekijker

De recentste en meest volledige versie van deze kalender vind je op www.rlsd.be.

Heerlijk peddelen op Moervaart en Zuidlede

Kano- en kajakvaren zijn niet langer synoniem voor Lesse, Ourthe en Ardennen. Sinds enkele maanden kun je ook in Lokeren aan boord voor een dagje waterpret. Maak kennis met het eerste lus-vormige kano- en kajaktraject in Vlaanderen!

Het traject is 32 km lang en staat garant voor urenlang kano- en kajakplezier. Op het water zit je bovendien op de eerste rij om te genieten van de fraaie landschappen en de unieke natuur langs de Moervaart, de Zuidlede en de Durme. Zowel de geoefende kajakker als de beginnening kunnen zich hier eindeloos uitleven. Ervaren roeiers kunnen terecht voor een heuse dagtrip. Beginners raden we aan een deel van het parcours af te leggen: 32 km roeien is immers een hele klus. Je kan de tocht ook in twee

dagen afleggen en halverwege overnachten. Voor welke formule je ook kiest, genieten van de rust, het groen en de ontelbare bijzondere vogelsoorten is er in elk geval bij.

Je kunt alle informatie over het kano- en kajaktraject nalezen in de gratis brochure. Deze is te bestellen bij Toerisme Waasland of af te halen bij de Lokerse Dienst voor Toerisme.

Meer info:

- Toerisme Waasland, Grote Markt 45 te 9100 Sint-Niklaas, tel 03 760 92 62, info.waasland@oost-vlaanderen.be, www.toerismewaasland.be
- Dienst Toerisme Lokeren, Markt 2 te 9160 Lokeren, tel 09 340 94 74, toeristisdienst@lokeren.be

